

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

Розробник(и):
Савельєв Ю.Б., доктор соц. наук, доцент, професор кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

 Торбачук А.П.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 13 від «31» 08 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Дизайн дослідження

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціальні технології»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Савельєв Ю.Б.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. **Мета дисципліни** – систематизація та поглиблення знань та вмінь студентів з підготовки та оцінювання проектів емпіричних соціологічних досліджень.

2. **Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:**

1. *Знати основні методи збору та аналізу соціологічних даних*
2. *Вміти готувати програму соціологічного дослідження*
3. *Володіти навичками роботи з англійською науковою літературою*

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Дослідницький дизайн є ключовим елементом планування та проведення емпіричного соціологічного дослідження. Курс спрямований на систематизацію та поглиблення знань та вмінь студентів з підготовки та оцінювання проектів емпіричних соціологічних досліджень, що дозволить їм успішно планувати та контролювати дослідницький процес і отримувати обґрунтований науковий висновок. Опанування дисципліни дозволить студентам сформувати цілісну картину соціологічних методів у відповідності до наявних типів дизайну наукового дослідження та підвищить їхню загальну дослідницьку компетентність.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- Поглиблення розуміння студентами принципів та етапів процесу наукового дослідження
- Актуалізація і систематизація наявних знань студентів про структуру дослідницького проекту (програми соціологічного дослідження) та функції його елементів
- Засвоєння знань про основні типи дизайну наукового дослідження та можливості їхнього застосування у соціології
- Формування вмінь вибору оптимального дизайну дослідження та відповідних методів збору та аналізу даних
- Формування вмінь підготовки, аналізу та оцінки дослідницьких проектів із застосуванням експериментального, неекспериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну

Це спрямовано на формування компетентностей:

- СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.
- СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Принципи та етапи процесу наукового дослідження	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	10
1.2	Структуру проекту соціологічного дослідження та функції його елементів	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	10
1.3	Основні типи дизайну наукового дослідження та можливості їхнього застосування у соціології	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	20
2.1	Обирати оптимальний дизайн дослідження та відповідні методи збору та аналізу даних	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	30
2.2	Готувати та оцінювати дослідницькі проекти із застосуванням експериментального,	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота	30

	неекспериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну			
--	---	--	--	--

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
PR04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.			+	+	+
PR09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	+	+	+	+	+
PR14. Демонструвати вміння збирати з різних джерел, систематизувати та узагальнювати соціологічну інформацію для підготовки аналітичних рішень, експертних висновків і рекомендацій.				+	+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- **семестрове оцінювання:**

1. Завдання з теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 = всього **6 балів/ 4 бали**
2. КР 1 з теми 1, теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 = **10 балів/ 6 балів**
3. Завдання з теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2 = всього **4 бали/ 2 бали**
4. КР 2 (груповий дослідницький проект з презентацією та рецензією (peer-review)) з теми 5, теми 6, теми 7, РН 2.1, РН 2.2 = **40 балів/ 24 бали**

підсумкове оцінювання: Іспит РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1 = **40 балів/24 бали**

- **умови допуску до підсумкового оцінювання:**

Студент допускається до іспиту за умови успішної роботи протягом семестру з результатом семестрового оцінювання **36 балів і вище** (не нижче 60% максимальної оцінки), у тому числі, виконання не нижче порогового рівня позитивної оцінки **обов'язкових двох контрольних робіт (КР 1 з теми 1, теми 2, теми 3, теми 4 у вигляді практичних завдань = 6 балів і вище, КР 2 з теми 5, теми 6, теми 7 у вигляді групового дослідницького проекту, презентації та рецензії = 24 бали і вище)**, які подаються у письмовому вигляді та в електронній формі не пізніше встановленого терміну, передбаченого тематичним планом.

7.2 **Організація оцінювання:**

1. Завдання з теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 виконуються на практичних заняттях
2. КР 1 у вигляді практичних завдань з теми 1, теми 2, теми 3, теми 4, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, подається особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну після теми 4
3. Завдання з теми 5, теми 6, РН 2.1, РН 2.2 виконуються на практичних заняттях
4. КР 2 (груповий дослідницький проект, презентація та рецензія (peer-review)) з теми 5, теми 6, теми 7, РН 2.1, РН 2.2, дослідницький проект подається особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну після теми 6. Презентації проводяться особисто на практичному занятті і подаються в електронній формі після теми 7. Рецензія подається особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну після теми 7.
5. Порухення вимог до виконання завдань, умов і термінів подання КР 1 та КР 2 є підставою для зниження оцінки або незадовільної оцінки. Роботи, які містять плагіат або інші порушення академічної доброчесності отримують незадовільну оцінку.

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Структура процесу дослідження, типи дизайну та дослідницькі стратегії				
1	1. Вступ: Дизайн дослідження. Предмет, завдання, структура і вимоги курсу	2	2	8
2	2. Сутність і етапи процесу наукового дослідження	2	4	8
3	3. Дослідницький дизайн при підготовці дослідження	4	4	12
4	4. Класифікація типів дизайну у соціологічних дослідженнях	4	2	12
Контрольна робота 1				10
2. Вибір та обґрунтування дизайну дослідження				
5	5. Обґрунтування вибору експериментального або неекспериментального дизайну дослідження	6	4	10
6	6. Обґрунтування вибору кількісного, якісного та змішаного дизайну дослідження	6	4	10
7	7. Підготовка дослідницького проекту з обраним дизайном дослідження		4	12
Контрольна робота 2 (дослідницький проект, презентація та рецензія (peer-review))				20
ВСЬОГО		24	24	102

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:

Лекцій – 24 год.

Практичні заняття - 24 год.

Самостійна робота - 102 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Babbie, Earl. *The practice of social research*. 14th Edition, International Edition. – Wadsworth, Cengage Learning, 2016. (С.3-377)
2. Creswell J. W., Creswell J. D. *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. 5th Edition. – Sage publications, 2018. (С.42-68, 182-381)

Додаткова:

1. Auspurg K., Hinz T. *Factorial survey experiments*. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2015.
2. Dunning T. *Natural experiments in the social sciences: a design-based approach*. – Cambridge University Press, 2012.
3. Kemmis S., McTaggart R., Nixon R. *The action research planner: Doing critical participatory action research*. – Springer Science, 2014.
4. Salkind N. J. (ed.). *Encyclopedia of research design*. – Sage publications, 2010.
5. Trochim W., Donnelly J. P., Arora K. *Research methods: The essential knowledge base*. – Second Edition. – CENAGE Learning, 2016.
6. Vogt, W. Paul, et al. *Selecting the right analyses for your data: Quantitative, qualitative, and mixed methods*. – Guilford Publications, 2014
7. Горбачик А. П., Локтєва І. І. Факторіальний дизайн опитування при вивченні сприйняття справедливості розподілу державної підтримки серед соціально відторгнених груп: результати пілотного дослідження // Український соціум. – 2015. – № 3. – С. 7-19.
8. Гусак Н. Застосування "дослідження в дії" та "дослідження в дії за участі" в соціальній роботі з дітьми та молоддю // Український соціум. – 2015. – №4. – С.23-36.

9. Круглий стіл “Соціологічні дослідження в умовах протистояння на Донбасі: можливості та обмеження” // Український соціум. – 2019. – №. 4. – С. 157-176.
10. Оценка с привлечением к участию: Методические рекомендации. К: МБФ Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине Alliance Ukraine, 2001. - 159 с.
11. Савельев Ю. Сучасний стан порівняльних соціальних досліджень // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2014. – №. 1. – С. 218-221.
12. Савельев Ю. Б. Когортный анализ и проблема разграничения компонентов социальных изменений: метод линейной декомпозиции тренда // Социологические исследования. – 2015. – № 10. – С. 130–135.

10. Додаткові ресурси:

1. Круглий стіл Соціологічні дослідження в умовах протистояння на Донбасі, 9 грудня, 2019, Соціологічна асоціація України, центр «Соціальний моніторинг» та Київський прес-клуб <https://www.youtube.com/watch?v=Plcz0E-FiiO&feature=share&fbclid=IwAR1FOTWrOEz8OJbjZ2c6Ez10-S4ZgIIj0ToAb-HBfc2sJqD3kgI-bS4pXI>
2. Ведернікова І., Кравченко В., Мостова Ю., Силіна Т. Тест на сумісність. Дзеркало тижня. Україна. 2019. № 42, 9–15 листопада. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://dt.ua/internal/test-na-sumisnist-329032_.html
3. Тест на профнепригодність. 21 запитання соціологів к опитуванню в ОРДЛО. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.liga.net/society/cards/test-na-profneprigodnost-21-vopros-sotsiologov-k-oprosu-v-ordlo>
4. Тест на дискредитацію: відповідь авторів нашумівшого соціологічного опитування в ОРДЛО на критичну рецензію. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.liga.net/society/articles/test-na-diskreditatsiyu-otvet-avtorov-nashumevshego-sotsiologov-v-ordlo-na-kriticheskiy-retsenziyu>
5. SAGE Research Methods. Project Planner. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://methods.sagepub.com/project-planner>
6. Trochim, William M. The Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/>
7. Research Design in Social Data Science — SAGE Campus [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://campus.sagepub.com/research-design-in-social-data-science>
8. SAGE edge site for Research Design, Creswell J. W., Creswell J. D. Fifth Edition: Student Resources. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://edge.sagepub.com/creswellrd5e>
9. AAPOR (American Association for Public Opinion Research) - An Evaluation of 2016 Election Polls in the U.S. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aapor.org/Education-Resources/Reports/An-Evaluation-of-2016-Election-Polls-in-the-U-S.aspx>